

Próbny egzamin ósmoklasisty — arkusz 3

„Dziady” cz. II, tekst informacyjny, język, wypracowanie

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

WYPEŁNIA NAUCZYCIEL

Punkty / 34

Ocena

Imię i nazwisko _____ Klasa _____ Data _____

Grupa A

13 zadań · 34 punkty · 90 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)

OTWARTE

Przeczytaj tekst. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Skąd wzięty się Dziady?

Dziady to dawna uroczystość ku czci zmarłych przodków. Adam Mickiewicz pisał, że w jego czasach lud obchodził ją jeszcze w wielu powiatach Litwy, Prus i Kurlandii. Obrzęd sięgał czasów pogańskich, a dawniej nazywano go ucztą kozła. Przewodniczył mu Guślarz, który był jednocześnie kapłanem i poetą. Duchowni i właściciele ziemscy próbowali wykorzenić ten zwyczaj, bo łączył się z zabobonami. Dlatego ludzie obchodzili Dziady potajemnie — nocą, w kaplicach lub pustych domach niedaleko cmentarza. Przygotowywano ucztę z jedzenia, napojów i owoców, a potem wywoływano dusze zmarłych. Wierzano, że jedzenie, picie i śpiewy przynoszą ulgę duszom cierpiącym w czyśćcu.

Zwyczaj częstowania zmarłych znali też inne ludy, na przykład starożytni Grecy i mieszkańcy Skandynawii. W Dziadach pogańskie obrzędy mieszały się jednak z wiarą chrześcijańską, tym bardziej że uroczystość przypadała w pobliżu Dnia Zadusznego.

Mickiewicz słuchał w młodości opowieści i pieśni o zmarłych, którzy wracają z prośbami lub przestrogi. Wiele obrzędowych śpiewów przeniósł do swojego dramatu niemal dosłownie z poezji ludowej. Moim zdaniem właśnie dlatego „Dziady” do dziś brzmią tak tajemniczo i prawdziwie.

Tekst na podstawie przedmowy Adama Mickiewicza do II części „Dziadów”.

1. Obrzęd ma korzenie w czasach pogańskich. — P / F
2. Dusze zmarłych wywoływano przed przygotowaniem uczt. — P / F
3. Zwyczaj częstowania zmarłych znali tylko mieszkańcy Litwy. — P / F
4. Mickiewicz w młodości słuchał opowieści o zmarłych. — P / F

1. 0 1 2 3 4

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Jaki jest główny cel tekstu?

- A. zachęcenie do odwiedzania cmentarzy
- B. przedstawienie, czym był obrzęd dziadów i skąd Mickiewicz go znał
- C. streszczenie całego dramatu
- D. opis życia w Skandynawii

Dlaczego ludzie obchodzili Dziady potajemnie?

- A. bo obrzęd był bardzo drogi
- B. bo duchowni i właściciele ziemscy próbowali wykorzenić ten zwyczaj
- C. bo w dzień pracowali w polu
- D. bo bali się Guślarza

Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu.

1. Wypisz z tekstu zdanie, w którym autor wyraża opinię.

2. Kim był Guślarz w dawnym obrzędzie?

4.	0	1	2
----	---	---	---

Przeczytaj fragment utworu. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Adam Mickiewicz, „Dziady” część II (fragment)

GUŚLARZ

Zamknijcie drzwi od kaplicy
I stańcie dokoła truny;
Żadnej lampy, żadnej świecy,
W oknach zawieście całuny.
Niech księżyc jasność błąda
Szczelinami tu nie wpada.
Tylko żwawo, tylko śmiało.

STARZEC

Jak kazałeś, tak się stało.

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Czyscowe duszeczki!
W jakiegokolwiek świata stronie:
Czyli która w smole płonie,
Czyli marznie na dnie rzeczki,
Czyli dla dotkliwszej kary
W surowym wszczepiona drewnie,
Gdy ją w piecu gryzą żary,
I piszczy, i płacze rzewnie;
Każda spieszcie do gromady!
Gromada niech się tu zbierze!
Oto obchodzimy Dziady!
Zstępujcie w święty przybytek;
Jest jałmużna, są pacierze,
I jedzenie, i napitek.

Objaśnienia: truna — trumna; świeca — świeca; całun — płótno, zasłona; czyscowe duszeczki — dusze pokutujące w czyśćcu; jałmużna — dar dla potrzebujących; przybytek — miejsce święte; napitek — napój.

1. Obrzęd odbywa się w biały dzień w szkole. — **P / F**
2. Guślarz zwraca się do dusz zmarłych. — **P / F**
3. Guślarz wzywa dusze z różnych stron świata. — **P / F**
4. Starzec odmawia wykonania poleceń Guślarza. — **P / F**

5.

0

1

2

3

4

Jaki nastrój buduje fragment?

A. wesoły i beztroski	B. tajemniczy, pełen grozy
C. uroczysty i radosny	D. senny i nudny

Zadanie 7. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Do jakiego rodzaju literackiego należą „Dziady” część II?

- A.** do dramatu **B.** do liryki **C.** do publicystyki **D.** do epiki

Zadanie 8. (0–2)**OTWARTE**

Odpowiedz na pytania na podstawie fragmentu utworu.

1. Wymień dwa polecenia, które Guślarz wydaje zgromadzonym na początku obrzędu.

2. Co zgromadzeni przygotowali dla dusz?

8. 0 1 2

Zadanie 9. (0–2)**OTWARTE**

Wypisz ze zdania imiestów i nazwij jego rodzaj.

1. Napisawszy list, babcia poszła na pocztę. — _____
2. Uśmiechając się, mama otworzyła drzwi. — _____

9. 0 1 2

Zadanie 10. (0–2)**OTWARTE**

Nazwij rodzaj zdania podrzędnego.

1. Spotkajmy się tam, gdzie zawsze. — _____
2. Poszedłem do biblioteki, żeby wypożyczyć książkę. — _____

10. 0 1 2

Zadanie 11. (0–3)**OTWARTE**

Zapisz poprawnie (zasady pisowni obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.).

1. (nie)najszybszy — _____
2. (c/C)zerwony (f/F)ord stał pod domem — _____
3. (z)powrotem — _____

11. 0 1 2 3

Zadanie 12. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Co znaczy frazeologizm „mieć muchy w nosie”?

- A.** szybko uciec **B.** mówić na próżno **C.** mieć zły humor **D.** zachować sekret

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Czy pamięć o zmarłych jest ważna dla żyjących? Napisz rozprawkę. Odwołaj się do „Dziadów” części II oraz innego utworu literackiego.
2. Napisz opowiadanie z elementami fantastycznymi o spotkaniu z duchem, który przychodzi z prośbą lub przestrogą.

ROZWIĄZANIE

13.

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10